

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
isikuandmete kaitse asjas nr 2.1-3/20/287

Otsuse tegija Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson

Otsuse tegemise aeg ja koht 04.03.2020 Tallinnas,

Vaide esitamise aeg 23.01.2020

Vaidlustatav haldusakt või toiming Andmekaitse Inspektsiooni 22.01.2020 menetluse algatamata jätmise otsus nr 2.1-1/19/4627

Vaide esitaja Eraisik
aadress: XXXXXXXX xxx xx, xxxxx XXXXXXXX
e-posti aadress: xxxx@xxxxxxxxx.ee

RESOLUTSIOON:
Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 2 alusel otsustan:

Vaie rahuldada ja võtta kaebus menetlusse

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse halduskohtusse.

FAKTILISED ASJAOLUD:

19.12.2019 esitas vaide esitaja järgmise sisuga pöördumise

Googeldades oma ees ja perenime interneti otsingukeskkonnast www.google.com, viskab esilehele lehekülje alumisena aadressi <https://creditreports.ee> xxxx-xxxxxx

Kirjeldatud lingile vajutades avaneb minu- kui eraisiku persoonilugu – pealkirjaga „Eraisik-persoonilugu“

Kõnealune netilehe artikkel ei räägi ettevõttest, vaid minus kui Eraisikust ning minu tegemistest. Mh kirjeldab see kuidas ja millal olen ma alustanud ettevõtlusega / ..... Eraisik alustas äritegevusega 19 aastat tagasi, olles ise siis 26-aastane. Tema äris alustamine jääb aastasse 2000 ehk aega, kus verivärsked kapitalist juba oma esimestest vigadest korraliku õppetunni sai.... / ning kuidas ma ettevõtteid juhtinud olen / .... Kokku on ta aastate jooksul juhtinud 4 ettevõtet. Täna on ta jätkuvalt 4 ettevõtte juhatuses, millest 2 on aktiivse majandustegevusega, 2 on aga jätud hääbuma (sh. käibemaksukohuslased... / seal

iseloomustatakse mind /.... Erasik on näinud ettevõtteid nii juhi kui omaniku silmade läbi. Ta jõuab jätkuvalt palju ning täidab mitmeid rolle, ta on: ...../ . Tegemist on selgelt minu kui füüsilise isiku isikuandmete töötusega. TAOTLUS Kuivõrd mina ei ole oma andmete edastamisel avalikesse registritesse s.h. äriregistrisse andnud nõusolekut oma isikuandmete sellise töötlemisega, et kolmandad isikud saaksid sealseid andmeid koguda ja kasutada omakorda oma füüsilisest isikust mind iseloomustava andmebaasi loomiseks, toimub nende andmete sellisel kujul töötlemine minu nõusolekuta. Kuigi äriregistrilt erinevaid päringuid tehes on võimalik saada ettevõtte kohta teatavat infot, ei ole ka äriregistril õigust infot avaldada ühes loaga sellest koguda ja koostada füüsiliste isikute kohta sellised andmeid, millised annavad võimaluse koostada füüsilisest isikuid iseloomustavaid andmebaase. Palun kontrollida selle netilehe taga olevate isikute poolt minu Erasiku isikuandmete töötlemise seaduspärasust ning kui nad on minu andmete töötlemisel rikkumises, neid ka vastavalt karistada.

22.01.2020 jättis Andmekaitse Inspeksioon menetluse algatamata järgmise põhjendusega

Esitasite 19.12.2019 isikuandmete kaitse seaduse alusel Andmekaitse Inspeksioonile kaebuse seoses avalikes registrites Teie kohta andmete avalikustamisega. Selgitate, et Te ei ole andnud nõusolekut äriregistrile oma isikuandmete selliseks töötlemiseks, et kolmandad isikud saaksid sealseid andmeid koguda ning kasutada omakorda Teie kui füüsilise isiku iseloomustamiseks ScoreStorybook registris (Register OÜ ning Storybook OÜ). Olete seisukohal, et kuigi äriregister on avalik, ei ole äriregistril siiski õigust avaldada infot lubades teistel isikutel seda koguda ning kasutada. Soovite, et Andmekaitse Inspeksioon kontrolliks töötlemise seaduspärasust ning olukorras, kus Teie õiguslik rikutakse, karistada registripidajaid.

Äriregistri osas selgitame, et see on riiklik andmekogu, mille pidamise eesmärk on koguda, säilitada ja avalikustada teavet Eestis asuvate füüsilisest isikust ettevõtjate ettevõtete, äriühingute ja välismaa äriühingu filiaalide kohta (ÄS¹ § 22 lg 1). Tulenevalt ÄS § 28 lg-st 1 on äriregistri kanded avalikud, mis võimaldab igaihele õiguse tutvuda registrikaardi ja äritoimikuga ning saada registrikaardist ja äritoimikus olevast dokumendist ära kirju. Äriregistrisse kantakse ainult seaduses ettenähtud andmeid (ÄS § 31), täpsemalt vt äriseadustiku sätteid (viide 2). Kuna äriregistri õiguslik alus tuleneb IKÜM artikkel 6 lg 1 punktist e, ei saa ka sellisel juhul olla isikuandmete töötlemiseks Teie nõusolek. Äriregistri juhatuse liikmete andmete avalikustamine on vajalik ärikäibe tagamiseks – äriühinguga tehinguid tegevatel isikutel on vajalik kontrollida äriühingu esindaja esindusõigust.

Eeltoodu ei kohaldu aga kõikvõimalike eraõiguslike infoportaalide kohta, sest need ei ole riiklikud ning neile ei kohaldu eeltoodud äriseadustiku sätted andmete avalikustamise kohta.

Andmekaitse Inspeksioon on alustanud seiret erinevates infoportaalides isikuandmete töötlemise (sh kehtetute esindajate andmete avalikustamise) osas, et selgitada välja andmetöötlemise õiguslik alus. Oleme küsinud kõigilt infoportaalide pidajatelt töödeldavate andmete ülevaate ning selgitused andmete avalikustamise õigusliku aluse kohta. Seejuures peame arvestama, et samasugused infoportaalid tegutsevad ka teistes EL riikides ning et alates 2018. a reguleerib isikuandmete töötlemist üle-Euroopaline andmekaitse üldmäärus, mille eesmärk on ühtlustada isikuandmete kaitse korraldus üle Euroopa ühetaoliselt. Seni ei ole infoportaalide osas paraku üle-Euroopalist seiskohta.

Seire on olnud mahukas, kuid praegu oleme tegemas kokkuvõtet ja otsuseid. Järelevalve tulemusel langetatud otsustest teavitame kindlasti ka massiteabevahendite kaudu, sest tegemist on paljusid inimesi puudutava probleemiga.

Lähtuvalt ülaltoodust ei alusta Andmekaitse Inspeksioon eraldi Teie isikuandmete osas järelevalvemenetlust.

---

¹ Arvutivõrgus: <https://www.riigiteataja.ee/akt/128022019010>

VAIDE ESITAJA NÕUE ja SELETUS:

Kaebaja esitas 19.12.2019 isikuandmete kaitse seaduse alusel Andmekaitse Inspeksioonile kaebuse seoses avalikes registrites Kaebaja kohta andmete avalikustamisega. Kaebuse keskseks küsimuseks oli asjaolu, et Kaebaja ei ole andnud nõusolekut äriregistrile oma isikuandmete selliseks töötlemiseks, et kolmandad isikud saaksid sealseid andmeid koguda ning kasutada omakorda Kaebaja kui füüsilise isiku iseloomustamiseks ScoreStorybook registris (Register OÜ ning Storybook OÜ). Kaebaja oli kaebuses seisukohal, et kuigi äriregister on avalik, ei ole äriregistril siiski õigust avaldada infot lubades teistel isikutel seda koguda ning kasutada. Kaebuse esitaja soovis, et Andmekaitse Inspeksioon kontrolliks töötlemise seaduspärasust ning olukorras, kus Kaebaja õigusi rikutakse, karistataks registripidajaid (Lisa 1 kaebuse esitamise).

Andmekaitse Inspeksioon jättis oma 22.01.2020 kirjaga nr 2.1.-1/19/4627 alustamata kirjeldatud teo osas menetluse. Andmekaitse Inspeksiooni põhjendused olid kokkuvõtvalt alljärgnevad:

- a) Äriregistril on seadusest tulenev õigus isikute andmeid avaldada*
- b) Äriregistritele ettenähtud õigus avaldamisele ei kohaldu kõikvõimalike eraõiguslike infoportaalide kohta*
- c) Andmekaitse Inspeksioon on alustanud seiret erinevates infoportaalides isikuandmete töötlemise osas, et välja selgitada nende õiguslik alus. Seire on mahukas.*
- d) Selliste infoportaalide osas ei ole hetkel üle-Euroopalist seisukohta. (Lisa 2 Andmekaitse Inspeksiooni kiri)*

Andmekaitse Inspeksiooni kirja sain kätte 22.01.2020.a.

*Andmekaitse Inspeksiooni poolt menetluse algatamata jätmise rikub minu õigusi, kuivõrd ma pole andnud luba enda kui füüsilise isiku andmete kogumiseks, et neid mingi eraõiguslik juriidiline isik saaks oma tulu teenimise eesmärgil eksponeerida netilehe kaudu avalikkusele. Minu ja ainult minul on õigus kontrollida, millal, kuidas ja millisel eesmärgil minu isikuandmeid töödeldakse. Isikuandmete töötlemine peab tuginema seadusel. Viidatud viisil minu isikuandmete töötlemisel pole õiguslikku alust. Seega tulnuks ka menetlust alustada, liiatigi, kui **Andmekaitse Inspeksioon ise samas kirjas möönab, et nad juba ise uurivad (seirete läbi), kas sellisel tegevusel on õiguslik alus olemas või ei.** Ükski Inspeksioonil toodud põhjustest ei anna alust menetlust mitte alustada.*

Lisaks eeltoodule rikub algatamata jätmise kiri minu kaitseõigust, kuivõrd ei selgita toimingute tegemata jätmise osas minu edasikaebe võimalusi.

Soovin, et Andmekaitse Inspeksioon algataks menetluse kirjeldatud isikuandmete töötlemise osas.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Isikuandmete avalikustamine äriregistris

Igasugusel isikuandmete töötlemisel peab olema õiguslik alus. Isikuandmete töötlemise õiguslikud alused on ära toodud Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklis 6. Seega ei ole isikuandmete töötlemise õiguslikuks aluseks ainult isiku nõusolek. Kui isikuandmete töötlemine, sh avalikustamine toimub seaduse alusel, siis isiku nõusolekut vaja ei ole.

Kuna seaduse kohaselt on äriühingu juhatuse liikmete andmed äriregistris avalikud, siis toimub äriregistris juhatuse liikmete andmete avalikustamine seaduse alusel. See kui juhatuse liikmete andmed on äriregistris seaduse alusel avalikud, ei tähenda see seda, et neid andmeid võib

ükskõik mis eesmärgil taaskasutada ja avalikustada. Andmed, mida võib piiranguteta taaskasutada ärielistel või mitteärielistel eesmärkidel, on avalikustatud avaandmete portaalis. Äriregistri andmete osas on avaandmete portaalis avalikustatud ainult ettevõtete andmed, mitte juhatuse liikmete andmed. Seega peab ka äriregistris avalikustatud juhatuse liikmete andmete muudel eesmärkidel teistkordseks kasutamiseks olema õiguslik alus.

Äriregister avalikustades juhatuse liikmete andmeid seaduse alusel ei saa tagada, et keegi ei kasuta neid andmeid ilma õigusliku aluseta muudel eesmärkidel.

Isikuandmete töötlemine StoryBookis

Kuna Storybook kasutab juhatuse liikmete isikuandmete avalikustamiseks äriregistri andmeid, siis peab tal isikuandmete töötlemiseks ja teistkordseks avalikustamiseks olema õiguslik alus. Kuna nii Storybooki poolt isikuandmete avalikustamise osas kui ka teiste infoportaalides andmete avalikustamise osas on inspeksioonile laekunud mitmeid kaebusi, siis alustas inspeksioon järelevalvet erinevates infoportaalides isikuandmete töötlemise osas, et selgitada välja andmetöötlemise õiguslik alus.

Eelnimetatud järelevalve hõlmab ka Storybooki tegevust isikuandmete avalikustamisel. Kui selgub, et andmete töötlemiseks puudub õiguslik alus, siis kohustab inspeksioon ka Storybooki lõpetama ebaseadusliku isikuandmete töötlemise. Eeltooduga saab sisuliselt lahenduse ka vaide esitaja kaebus, mistõttu ei alustanud menetlusega ka eraldi menetlust vaide esitaja kaebuse alusel. Ehk siis jäeti küll kaebuse alusel eraldi menetlus algatamata, kuid käimasoleva järelevalve tulemus oleks hõlmanud ka vaide esitaja kaebust, millega sisulisel oleks kaebus liidetud käimasoleva menetlusega.

Isiku õigus esitada kaebus

Olenemata sellest, et inspeksioon on algatanud mingi menetluse samas asjas õigusrikkumise välja selgitamiseks, ei piira see isiku õigust kaebust esitada. Tulenevalt IKÜM artikkel 77 lõikest 1 on igal isikul õigus esitada kaebus järelevalveasutusele, eelkõige liikmesriigis, kus on tema alaline elukoht, töökoht või väidetava rikkumise toimumiskoht, kui isik on seisukohal, et teda puudutavate isikuandmete töötlemine rikub määrust. Isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 61 lg 1 kohaselt lahendab Andmekaitse Inspeksioon kaebuse 30 päeva jooksul selle esitamisest arvates, mida võib vajadusel pikendada 60 päeva võrra (IKS § 61 lg 2).

Eeltoodust tulenevalt rahuldab Andmekaitse Inspeksioon vaide ning võtab vaide esitaja kaebuse menetluse.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson

peainspektor

peadirektori volitusel